

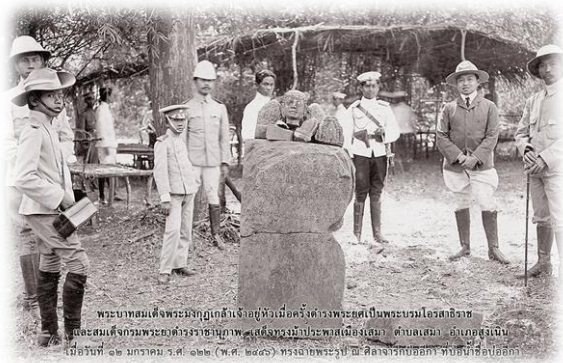
ประวัติประเพณีกินเขาค่ำ อำเภอสุงเนิน

การจัดงานประเพณีกินเขาค่ำ ของดีเมืองสูงเนิน ถือเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในสัปดาห์ที่สองของเดือน มีนาคมของทุกปี และจากคำขวัญของเมืองสูงเนิน “ถิ่นเดิมโคราช พระพุทธไสยาสน์ศิลา ธรรมจักรล้ำค่า ปราสาทหินโบราณ ส้มโอหวาน รสดี ประเพณีกินเขาค่ำ แดนธรรมะภูแก้ว” อันเป็นจุดเริ่มต้น เป็นการร่วมแรงร่วมใจของชาวอำเภอสุงเนิน ความมีมิตรไมตรีที่ดึงามถูกถ่ายทอดผ่านวิถีชีวิตอันควรแก่การอนุรักษ์ เหตุการณ์ในอดีตที่ผู้คนล้อมวงนั่งขันโตกรับประทานอาหารเย็นท่ามกลางการร่ายรำที่สวยงาม และสืบสานประเพณีสู่ชนรุ่นหลัง “การแสดงที่วิจิตรงดงาม ความอ่อนช้อยของท่วงท่าร่ายรำ สอดคล้องกับอารยธรรมโบราณที่ล้ำค่า” ด้วยภาพลักษณ์ที่สวยงาม การแสดงที่เป็นที่ดึงดูดทุกกลุ่มระดับนักเดินทาง อันจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เศรษฐกิจที่ยั่งยืนมั่นคง และจะทำให้การเดินทางท่องเที่ยวสูตรใหม่ เทียบหัวใจใหม่ เมืองไทยยั่งยืน ประเพณีกินเขาค่ำ ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดยจัดแบบเรียบง่าย เป็นการเตรียมอาหารมารับประทานร่วมกัน และมีการแสดงพื้นบ้าน การจัดงานครั้งแรกจัดแบบเรียบง่าย โดยการเชิญชวนส่วนราชการ องค์กรปกครองท้องถิ่น ภาครัฐและกลุ่มพลังมวลชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน จัดเตรียมอาหารมารับประทานร่วมกัน ณ บริเวณปราสาทเมืองแขก และมีการแสดงพื้นบ้านโดยชาวบ้านตำบลโคราช หลังจากทำงานกินเขาค่ำ ปราสาทเมืองแขก ดำเนินมาได้เป็นปีที่ 4 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ร่วมกับอำเภอสุงเนิน และจังหวัดนครราชสีมา โดยร่วมโครงการเที่ยวทั่วไทยไปได้ทุกเดือนจัดงานประเพณีกินเขาค่ำของดีเมืองสูงเนิน ขึ้นในวันที่ 8-10 มีนาคม เพื่อเป็นการเฉลิมฉลอง 101 ปีอำเภอสุงเนิน และเพื่อเป็นการสืบสานประเพณีของท้องถิ่นสูงเนินให้คงอยู่ต่อไป และได้เปลี่ยนชื่องานเป็น "งานกินเขาค่ำ ของดีเมืองสูงเนิน" ในการจัดกิจกรรมนี้ ได้มีการนำกิจกรรมต่าง ๆ มาไว้ในงาน มากมาย อาทิ การประกวดและแสดงหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ การประกวดส้มตำลีลา คัดเลือก สายพันธุ์ไก่พื้นเมือง จักรยานแรลลี่ชิงอนุรักษ์ การจำหน่ายสินค้าส่งออก ฯลฯ มีการปรับปรุงการ รับประทานอาหารเป็น แบบ "ขันโตก"สำหรับ การแสดงที่เป็นไฮไลท์ของงาน คือ การแสดงประกอบ แสงเสียงเรื่อง “ศรีจนาศะปุระ” ซึ่งเป็นตำนานดั้งเดิมของอำเภอสุงเนินที่มีผู้แสดงกว่า 200 ชีวิต พร้อมรับประทานอาหารอีสานพื้นบ้านดั้งเดิมเคล้าบรรยากาศ อาณาจักรศรีจนาศะ อันยิ่งใหญ่

สูงเนิน เป็นอำเภอหนึ่งที่อยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองโคราช หรือจังหวัดนครราชสีมามากนัก โดยสามารถออกเดินทางด้วยรถยนต์มาทางถนนมิตรภาพมุ่งหน้าสู่กรุงเทพมหานคร เพียงระยะทางประมาณ 30 กม. ก็ถึงทางแยกที่จะเลี้ยวเข้าไปทางขวามืออีกประมาณ 3-4 กม. ก็จะถึงตัวอำเภอสุงเนิน ที่มาของคำว่า "สูงเนิน" เป็นคำเรียกตามลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งเป็นที่ราบสูงและเป็นเนิน เดิมเรียกว่า "บ้านสองเนิน" เพราะมีเนินดินอยู่สองฟากบึงแห้ว(บึงใหญ่ซึ่งมีน้ำตลอดปี) ต่อมาภายหลังจึงเพี้ยนมาเป็น "สูงเนิน" เดิมบ้านสูงเนินขึ้นอยู่กัอำเภอสันติเยะ (อำเภอนอนไทยในปัจจุบัน) ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 5 มีการสร้างทางรถไฟสายกรุงเทพ - นครราชสีมา และทางรถไฟตัดผ่านเข้าสูงเนิน ซึ่งเป็นชุมชนใหญ่ ทำให้การคมนาคมระหว่างบ้านสูงเนินกับตัวจังหวัดนครราชสีมา สะดวกสบายกว่าการติดต่อกับอำเภอสันติเยะ (นอนไทย) อีกทั้งประชาชนมาอยู่อาศัยในหมู่บ้านสูงเนินมากขึ้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2444 ทางราชการจึงยกฐานะเป็นอำเภอสุงเนิน โดยแยกจากอำเภอสันติเยะ(นอนไทย) และใช้ชื่อหมู่บ้านแห่งนี้เป็นชื่ออำเภอ คืออำเภอสุงเนินสูงเนินมาจนกระทั่งปัจจุบัน อำเภอสุงเนิน มีเมืองที่สำคัญอยู่ 2 เมือง คือ เมืองเสมา และเมืองโคราฆะปุระหรือเมืองโคราช ซึ่งเมืองทั้งสองเป็น

เมืองประวัติศาสตร์ของชาติไทยมาช้านานตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ ต่อมาจึงได้ยุบเมืองทั้งสอง ไปเป็นเมืองนครราชสีมา สูงเนินเป็นอำเภอที่มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมหลายแห่ง เชื่อกันว่าเป็นต้นกำเนิดแห่งอารยธรรมในยุคโลหะของภาคอีสาน ตามศิลาจารึก ซึ่งมีหลักฐานการค้นพบที่โบราณสถานเมืองเสมา (ต.เสมาในปัจจุบัน) สันนิษฐานว่ามีอายุถึง 2,000 ปี และเป็นที่ตั้งเดิมของชาวเมืองโคราชอีกด้วย

คำขวัญของอำเภอสูงเนิน ที่ว่า **"ถิ่นเดิมโคราช พระพุทธไสยาสน์ศิลา ธรรมจักรล้ำค่า ปราสาทหินโบราณ สัมโหฬารรสดี ประเพณีกินเขาคั่ว แดนธรรมะภูแก้ว"** ซึ่งในคำขวัญที่ยกมานี้ แสดงให้เห็นว่าอำเภอสูงเนินนี้ยังเป็นแหล่งอารย- ธรรมที่เก่าแก่ มีศาสนวัตถุ และศาสนสถานที่มีค่า ควรแก่การอนุรักษ์และนำศึกษาเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ยังมีประเพณีที่สามารถบอกเล่าให้เห็น ถึงความเป็นชาวเมืองสูงเนิน ซึ่งพบได้ ที่นี้เพียง แห่งเดียวเท่านั้น นั่นก็คือ "ประเพณีกินเขาคั่ว" และชาวอำเภอสูงเนินนั้นเป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี เมื่อยามว่างจากภารกิจการทำงานก็จะเชิญชวนเพื่อนบ้านไปรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน โดยในภาษาถิ่นของโคราชเรียกการรับประทานอาหารเย็นว่า "กินเขาคั่ว" ซึ่งนอกจากจะเป็นการรับประทานอาหารเย็นแล้วยังถือเป็นการพบปะสังสรรค์ สร้างความรักสมัครสมาน และความสามัคคีกันในหมู่ชาวบ้านด้วยกัน ประกอบกับ ในอำเภอสูงเนินมีโบราณสถานที่น่าสนใจ คือ ปราสาทเมืองแขก (ปราสาทก่อด้วยอิฐปนหินทราย เป็นศาสนสถานแบบ ศิลปะเขมร) บริเวณด้านหน้าของปราสาทมีพื้นที่โล่งแจ้งและกว้างขวาง ทำให้ชาวบ้านใช้เป็นสถานที่นัดแนะรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อครั้งดำรงพระยศเป็นพระบรมโอรสาธิราช
 สยามมกุฎราชกุมารทรงนำพระเศียรของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชคืนเมืองเดนมาร์ก
 เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ร.ศ. ๑๒๒ (พ.ศ. ๒๔๘๖) ทรงนำพระเศียรไปคืนเมืองเดนมาร์ก
 เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ร.ศ. ๑๒๒ (พ.ศ. ๒๔๘๖) ทรงนำพระเศียรไปคืนเมืองเดนมาร์ก

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อครั้งดำรงพระยศเป็นพระบรมโอรสาธิราช
 สยามมกุฎราชกุมารทรงนำพระเศียรของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชคืนเมืองเดนมาร์ก
 เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ร.ศ. ๑๒๒ (พ.ศ. ๒๔๘๖) ทรงนำพระเศียรไปคืนเมืองเดนมาร์ก
 เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ร.ศ. ๑๒๒ (พ.ศ. ๒๔๘๖) ทรงนำพระเศียรไปคืนเมืองเดนมาร์ก

“ถิ่นเดิมโคราช”

“พระพุทธไสยาสน์ศิลา”

“ธรรมจักรล้ำค่า”

“ปราสาทหินโบราณ”

“ส้มโหวานรستی”

“ประเพณีกินเขาคั่ว”

“แดนธรรมะวงแก้ว”